

(ร่าง)
แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบาย
ภาษาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

เอกสารชุดนี้มี ๒ ส่วน
ส่วนที่ ๑ : ฉบับทสรุปผู้บริหาร ส่วนที่ ๒ : ฉบับแผนยุทธศาสตร์
เอกสารเล่มนี้คือ ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ
สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

(ร่าง)
แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบาย
ภาษาแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

เอกสารชุดนี้มี ๒ ส่วน
ส่วนที่ ๑ : ฉบับบทสรุปผู้บริหาร ส่วนที่ ๒ : ฉบับแผนยุทธศาสตร์
เอกสารเล่มนี้คือ ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ
สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

(๒)

(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบาย
ภาษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

◆

นโยบายภาษาแห่งชาติมีเป้าประสงค์สำคัญ
ในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
และความมั่นคงให้สังคมไทยโดยส่งเสริมการเรียนรู้
และใช้ภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติและภาษาราชการ
รวมทั้งภาษาท้องถิ่นที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและส่งเสริมสนับสนุน
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ควดอกจนการเรียนรู้
และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในการเรียนรู้

◆

(๔)

(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบาย
ภาษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

บทสรุป

สำหรับผู้บริหาร

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาโดยคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายภาษาแห่งชาติที่ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของภาษา ซึ่งถือเป็นกลไกหลักประการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศภายใต้ทิศทางการพัฒนาที่เปลี่ยนผ่านจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งสนับสนุนการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) และกรอบการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นโยบายและแผนระดับชาติที่วางด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุขในชาติ ทั้งนี้ นโยบายภาษาแห่งชาติมีความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในนโยบายหลัก ๖ นโยบาย ได้แก่

- (๑) นโยบายภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยและคนไทยรวมทั้งภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ
ในฐานะภาษาต่างประเทศ
- (๒) นโยบายภาษาท้องถิ่นทั้งภาษาตระกูลไทและภาษาตระกูลอื่น ๆ
- (๓) นโยบายภาษาเศรษฐกิจและภาษาเพื่อนบ้าน
- (๔) นโยบายภาษาสำหรับผู้แสวงหางานทำในประเทศไทย
- (๕) นโยบายภาษาสำหรับคนพิการทางการเห็นและคนพิการทางการได้ยิน
- (๖) นโยบายภาษาสำหรับการแปล การล่าม และล่ามภาษามือ

โดยที่แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) จะเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และนโยบายและแผนระดับชาติที่ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

๑. ความเป็หมา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (เดิมชื่อ ราชบัณฑิตยสถาน) ได้เริ่มจัดทำนโยบายภาษาแห่งชาติ ภายใต้เจตนารมณ์สำคัญที่จะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้สังคมไทย โดยส่งเสริมการเรียนรู้และใช้ภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติและภาษาราชการ รวมทั้งภาษาท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดจนการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้คนไทย ผู้ด้อยโอกาส และผู้แสวงหางานทำในประเทศไทยมีศักยภาพและโอกาสในสังคมอย่างเท่าเทียม อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำแตกต่างที่มีอยู่ในสังคมไทย และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของความปรองดองและความสามัคคีของคนในชาติ

ทั้งนี้ นโยบายภาษาแห่งชาติดังกล่าวได้ผ่านการจัดทำประชาพิจารณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วนก่อนที่จะเสนอขอความเห็นชอบจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เห็นชอบและได้มอบหมายให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ต่อมา ใน พ.ศ. ๒๕๕๕ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และรูปแบบการบริหารจัดการตลอดจนแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายภาษาแห่งชาติ และคณะกรรมการดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะกรรมการรวมทั้งสิ้น ๗ คณะ เพื่อกำหนดกรอบแผนยุทธศาสตร์และยกร่างแผนยุทธศาสตร์ของนโยบายทั้ง ๖ นโยบาย และสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติขึ้นเพื่อดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติให้สำเร็จต่อไป

๒. แนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ

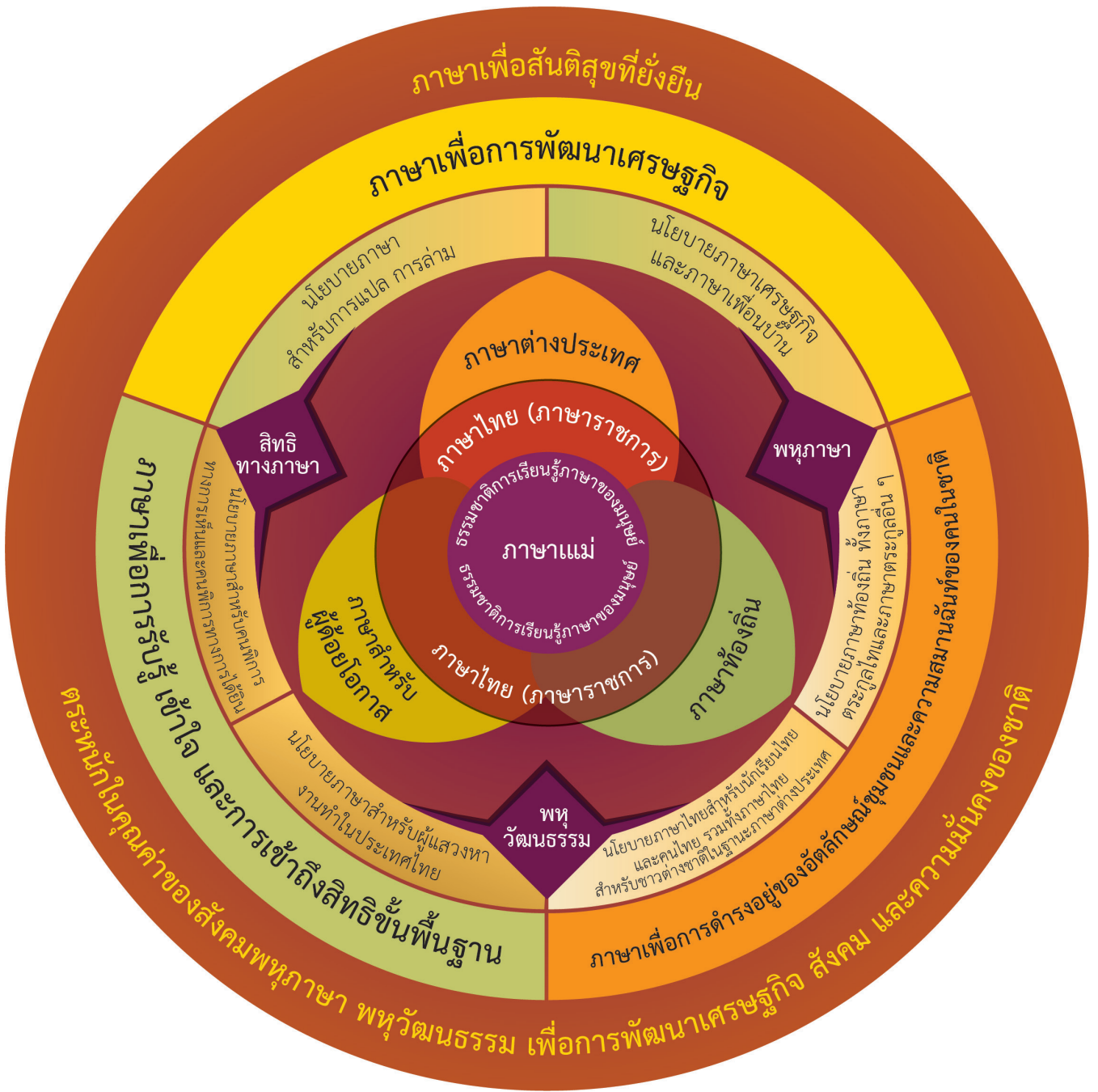
“ ภาษาเพื่อสันติสุขที่ยั่งยืน ” เป็นแนวความคิดที่สะท้อนภาพแห่งความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติที่มุ่งส่งเสริมความตระหนักรู้ในความสำคัญของภาษาไทยที่เป็นภาษาประจำชาติ ภาษาท้องถิ่นอันเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชน และภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นภาษาที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจ ตลอดจนภาษาของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

โดยมุ่งพัฒนาความสามารถและทักษะการใช้ภาษาเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบสัมมาชีพของ ประชากรทุกกลุ่มที่อยู่ร่วมกันในสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมพหุภาษา พหุวัฒนธรรมที่ประกอบด้วยกลุ่ม ชาติพันธุ์มากกว่า ๗๐ กลุ่ม การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมดังกล่าว สมาชิกในสังคมจำเป็นต้อง เรียนรู้และยอมรับคุณค่าความหลากหลายของความคิด สิทธิทางภาษาและวัฒนธรรมของทุก กลุ่มชน มีการให้เกียรติและเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน อันเป็นรากฐาน สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยมีหลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ

๒.๑ ภาษาเพื่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ชุมชนและความสมานฉันท์ของคนใน ชาติ ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพและชาติพันธุ์ เนื่องจากมีทำเลที่ตั้งอยู่ใจกลาง ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เต็มไปด้วยอารยธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่า ๗๐ กลุ่มที่ กระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งมีภาษาพูด ภาษาท่าทาง ภาษาเขียน และภาษาสัญลักษณ์ เป็นเครื่องมือสื่อสารในการดำรงชีวิต ดังนั้น ภาษาจึงเป็นการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตน ในฐานะปัจเจกและวัฒนธรรมของกลุ่มชน และภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและถ่ายทอดวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นแหล่งรวบรวมมรดกทางภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ทั้งระบบความคิด ระบบความรู้ จินตนาการ และความเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อม

๒.๒ ภาษาเพื่อการรับรู้ การเข้าใจและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน เนื่องจากกลุ่มคนใน ประเทศไทยมีความหลากหลาย จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยที่ถูก ต้องเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพและบริบทเชิงพื้นที่และสังคม ดังนั้น ภาษาไทยจึงเป็นเครื่อง มือสำหรับการสื่อสาร การรับรู้ เข้าใจ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะการเข้าถึงสิทธิ ขั้นพื้นฐานที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิต การประกอบสัมมาชีพ การศึกษา การ สาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ กระบวนการยุติธรรม และการมีส่วนร่วมในสังคม

๒.๓ ภาษาเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกลายเป็นดัชนี สำคัญอย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงความเจริญของประเทศ ซึ่งกิจกรรมการค้าและการลงทุนระหว่าง ประเทศนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถทางภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการสื่อสารข้ามภาษาทั้งภาษาต่างประเทศ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน และภาษากลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เกิดการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะ การประยุกต์ ใช้ และการต่อยอดองค์ความรู้ เพื่อสร้างความมั่นคง และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจบนฐานของ ความร่วมมือและโอกาสทางการค้า การลงทุน ตลอดจนความเป็นหุ้นส่วนที่เกื้อกูลกัน อันนำไปสู่ การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

กรอบแนวคิดแผนยุทธศาสตร์นโยบายภาษาแห่งชาติ

๓. ข้อค้นพบและประเด็นความท้าทายในการพัฒนาด้านภาษาในประเทศไทย

จากการศึกษาทบทวนสถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาด้านภาษาจะเห็นได้ว่า ภาษา มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร การบริการของรัฐ การติดต่อค้าขายและความเข้าใจกันระหว่างคนที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน และต่างวัฒนธรรม อีกทั้งภาษายังเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพของคนในชาติ รวมทั้งเป็นตัวบ่งชี้ชาติพันธุ์และเป็นสื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษที่สำคัญที่สุด ซึ่งการให้ความสำคัญกับประเด็นด้านภาษาและวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับทบทวนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนกติการะหว่างประเทศที่ว่าด้วยการให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิทางภาษา สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รวมทั้งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทั้งนี้ มีประเด็นข้อค้นพบและประเด็นท้าทายต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านภาษาในประเทศไทย อันจะนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป ดังนี้

๓.๑ ข้อค้นพบและประเด็นท้าทายในภาพรวม

๓.๑.๑ การขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การยอมรับการเป็นสังคมพหุลักษณะ และมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และยั่งยืนทั้งในและระหว่างประเทศ

สังคมไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่ยึดโยงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ขณะเดียวกันสังคมไทยมีความตระหนักรู้และยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางสังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการดำรงอยู่ในความเป็นสังคมพหุลักษณะได้ในระดับที่สอดคล้องกับทิศทางของสากลกับการส่งเสริมให้ประเทศสามารถพัฒนาไปได้อย่างราบรื่นและยั่งยืน แต่สังคมไทยก็ยังคงเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มคนในชาติอยู่เนือง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำของกลุ่มคนในสังคม การดำเนินการในบางส่วนที่ไม่สอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางหน่วยขาดความเชื่อมโยงในแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อีกทั้งไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น การนำจุดแข็งของสังคมพหุลักษณะ คือการยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมว่าเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน และลดความขัดแย้งที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงภายในสังคมมาใช้เป็นพลังสร้างสรรค์และทางเลือกของการพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศจึงเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไทย

ไปสู่การยอมรับการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมและมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืนทั้งในและระหว่างประเทศ

ภาษามีบทบาทสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกลุ่มคนเพื่อให้เข้าใจซึ่งกันและกันเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และภูมิปัญญา ประกอบกับภาษาเป็นสิ่งยึดโยงความผูกพันระหว่างบุคคล ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ อันจะช่วยให้เกิดความรู้สึกของความเป็นพวกเดียวกันและพร้อมที่จะเข้ามาร่วมผนึกกำลังเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของชาติตลอดจนร่วมมือพัฒนาชาติให้มีความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๑.๒ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ของคนในชาติโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน

ภาษาเป็นรูปแบบของการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการเก็บบันทึกและถ่ายทอด วัฒนธรรม ความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ โดยทุกคนควรได้รับการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ตามบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ด้วยการเริ่มต้นจากภาษาแรกคือภาษาแม่ (mother tongue) ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในบ้านและในชุมชน โดยเริ่มการเรียนรู้จากการฟังและการพูดก่อน จากนั้นจึงค่อยพัฒนาเป็นการอ่านและการเขียน หากมีการใช้ภาษาแม่สื่อสารได้ดีและมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถนำไปเป็นเครื่องมือต่อยอดองค์ความรู้และเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ ต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมายังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ หรือไม่ได้ใช้ภาษาแม่เป็นฐานการเรียนรู้เนื่องจากมีการกำหนดให้ใช้ภาษาไทย (ภาษาราชการ) เพียงภาษาเดียวในการจัดการเรียนการสอนให้คนทุกกลุ่มในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ไม่ได้มีภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เช่น เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน เด็กพิการทางการได้ยิน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพการใช้ภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำในทุกรายวิชา

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัยและประถมศึกษาตอนต้นควรให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาแม่เป็นฐานในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือพัฒนาสู่การเรียนการสอนแบบทวิภาษาโดยใช้ภาษาแม่ควบคู่กับภาษาไทยเพื่อต่อยอดสู่องค์ความรู้แขนงอื่น ๆ ต่อไป เนื่องจากทักษะการใช้ภาษาที่ดีทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถต่อยอดการเรียนรู้ข้ามภาษา ข้ามวัฒนธรรม และวิทยาการใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้เต็มตามศักยภาพ

๓.๒ ข้อค้นพบและประเด็นท้าทายของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๑ ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ให้เป็นไปตามธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์

การใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มนโยบายภาษาไทย สำหรับนักเรียนไทยและคนไทย รวมทั้งภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติในฐานะภาษาต่างประเทศ เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย และเป็นภาษากลางในการสื่อสารที่คนทุกกลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยต้องเรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนไทย หากมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทย ก็จะมีทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดจนการต่อยอดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและวิทยาการอื่น ๆ ต่อไป อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่มีการจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามศักยภาพ ความสามารถ และความต้องการใช้ภาษาไทยที่ชัดเจน หลักสูตรวิชาภาษาไทยมุ่งเน้นการเรียนรู้ไวยากรณ์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ ที่เริ่มเรียนรู้จากการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ

ดังนั้น ควรมีการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ โดยไม่ควรเน้นการเรียนการสอนหลักไวยากรณ์ในระดับประถมศึกษา แต่ควรเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา โดยเริ่มจากทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการเสริมช่วยให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว การจัดระบบการเรียนการสอนภาษาไทยต้องมีความเป็นเอกภาพและมีมาตรฐานตลอดจนมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยตามศักยภาพ ความสามารถและความจำเป็นในการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

๓.๒.๒ รักษา สืบทอดการใช้ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ ทั้งในชีวิตประจำวันและในระบบการศึกษา

ภาษาท้องถิ่นซึ่งเป็นภาษาแม่ของกลุ่มชนที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศนั้นถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของกลุ่มชน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารและการศึกษาที่มีพลังและเข้าถึงจิตใจของแต่ละกลุ่มชน อย่างไรก็ตาม คนส่วนใหญ่ในสังคมรวมทั้งคนในท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของภาษาท้องถิ่น ทำให้ขาดการอนุรักษ์ พัฒนา ดูแล ยกย่อง และส่งเสริมการใช้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการเสื่อมถอยของภาษาท้องถิ่นได้ส่งผลกระทบต่อการสูญเสียภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ที่บรรพชนได้สะสมมาช้านาน อีกทั้งขาดกลไกการเรียนรู้ข้ามสังคมวัฒนธรรมผ่านภาษา รวมทั้งขาดการเชื่อมโยงความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง ๆ ที่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

ดังนั้นการรักษาและสืบทอดการใช้ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ในชีวิตประจำวันและในระบบการศึกษาในระยะเริ่มต้นจึงช่วยเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนรู้วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์รวมทั้งเป็นการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาของชุมชนและชาติให้คงอยู่สืบไป การใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างประชาชนภายในประเทศและในประเทศเพื่อนบ้านยังช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้ง เพิ่มศักยภาพการค้าระหว่างประเทศ อันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศ

๓.๒.๓ พัฒนาทักษะและความสามารถทางด้านภาษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้และการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างภูมิภาค อีกทั้งยังพบว่า การแปล ล่ามและล่ามภาษามือมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในสังคมปัจจุบัน ด้วยเป็นเครื่องมือหรือช่องทางสร้างความเข้าใจและทัศนคติระหว่างกันที่ถูกต้อง ช่วยลดอุปสรรคของความแตกต่างด้านภาษา ตลอดจนการติดต่อเชื่อมโยงกันทางธุรกิจที่ปัจจุบันรายได้ของรัฐจำนวนมากมาจากธุรกิจบริการ การท่องเที่ยว การประชุมสัมมนาและการติดต่อด้านการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงการค้าขายตามแนวชายแดน ตลอดจนการใช้แรงงานพหุภาษา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับบริบทและวัฒนธรรมข้ามภาษา มูลค่าของการแปลและการทำงานล่าม นอกเหนือจากงานแปลและงานล่ามที่เป็นอาชีพแล้วยังแฝงอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมากและมีมูลค่ามหาศาลโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียนเป็นอาชีพที่มีรายได้สูงและอยู่ในกลุ่มอาชีพขาดแคลน

ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะและความสามารถทางด้านภาษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษาซึ่งจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการแปลและการทำงานล่ามอย่างเร่งด่วน

๓.๒.๔ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษามือ เพื่อการสื่อสาร การดำรงชีวิต และรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานให้กับกลุ่มคนพิการและผู้แสวงหางานทำในประเทศไทย

ในที่นี้ กลุ่มคนพิการ หมายถึงคนพิการทางการเห็นและคนพิการทางการได้ยิน ซึ่งเป็นกลุ่มที่พึงได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมไทย แต่เนื่องจากมีรูปแบบการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม จึงมีข้อจำกัดในการสื่อสาร สำหรับผู้แสวงหางานทำในประเทศไทยคือคนต่างด้าวที่เข้า

มาทำงานในประเทศไทยเพื่อทดแทนแรงงานขาดแคลนบางประเภท ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาไทย ทำให้กลุ่มคนพิการและผู้แสวงหางานทำในประเทศไทยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับและเสียโอกาสในการได้รับบริการขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น ควรพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การสื่อสาร การเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสำหรับกลุ่มคนพิการทางการเห็นและคนพิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้แสวงหางานทำในประเทศไทย โดยพัฒนาทักษะการใช้ภาษามือซึ่งถือว่าเป็นภาษาแม่สำหรับกลุ่มคนพิการทางการได้ยินก่อนการเรียนภาษาไทยด้วย

๔. วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๔.๑ วิสัยทัศน์

“รู้ใช้-รู้รักภาษาไทย เปิดใจรับสิทธิทางภาษา พัฒนาทักษะภาษาระดับสากล
สู่สังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน”

๔.๒ วัตถุประสงค์

๔.๒.๑ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของภาษาที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างหลากหลาย นำไปสู่การเห็นคุณค่าและการยอมรับความแตกต่างทางภาษาและสังคมวัฒนธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๔.๒.๒ เพื่อธำรงรักษาภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และสร้างความเป็นเอกภาพให้กับประเทศไทย

๔.๒.๓ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่คนทุกกลุ่มในสังคมไทยเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดี ทั้งนี้รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้แสวงหางานทำในประเทศไทย คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสทางภาษา และชาวต่างชาติที่ต้องการเรียนรู้ภาษาไทย

๔.๒.๔ เพื่อส่งเสริมการใช้และพัฒนาภาษาท้องถิ่นให้เป็นเครื่องมือในการศึกษาและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กและเยาวชน อันเป็นการธำรงรักษามรดกภูมิปัญญาทางภาษาและสังคมวัฒนธรรมของชุมชนและชาติให้คงอยู่

๔.๒.๕ เพื่อยกระดับวิชาชีพการแปลการทำงานล่ามและล่ามภาษามือให้เป็นมาตรฐาน และส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการ อันเป็นเครื่องมือช่วยลดอุปสรรคของความแตกต่างด้านภาษาและมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๔.๒.๖ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศและภาษาเพื่อนบ้านให้แก่

คนไทย เพื่อประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ อันเป็นการสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔.๓ เป้าหมาย

คนในสังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญของภาษา เห็นคุณค่าและยอมรับความแตกต่างของภาษาและสังคมวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุขและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายรองรับคือ ภาษาไทยได้รับการธำรงรักษาและพัฒนาอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง คนทุกกลุ่มในสังคมไทยสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คนในท้องถิ่นใช้ภาษาท้องถิ่นอย่างกว้างขวางมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้ใช้ในการศึกษาควบคู่กับภาษาไทย นักแปลและล่ามแปลมีมาตรฐานวิชาชีพ ล่ามภาษามือที่มีคุณภาพมีจำนวนมากขึ้น คนไทยที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศและภาษาเพื่อนบ้านมีจำนวนมากขึ้น และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๔.๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑) จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ๒) อัตราการรู้หนังสือของประชากรไทยสูงขึ้น ๓) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ และมัธยมศึกษา ปีที่ ๖ จากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ ๕๐ ๔) จำนวนผลงานวิจัยด้านหลักภาษาไทยและวรรณกรรมไทยเพิ่มขึ้น ๕) จำนวนหลักสูตรและการฝึกอบรมภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น ๖) ร้อยละของสถานศึกษาที่ใช้ภาษาท้องถิ่นควบคู่กับภาษาไทยเป็นสื่อในการสอนเพิ่มขึ้น ๗) ร้อยละของโครงการที่ส่งเสริมการใช้ การเรียนรู้ การอนุรักษ์ การพัฒนาภาษาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ๘) มีสภาวิชาชีพการแปลและการล่าม ๙) มีมาตรฐานวิชาชีพนักแปลและล่ามแปล ๑๐) ร้อยละ ๗๐ ของล่ามภาษามือที่ลงทะเบียนได้รับใบรับรองมาตรฐาน ๑๑) จำนวนการสอนหรืออบรมภาษาต่างประเทศและภาษาเพื่อนบ้านในสถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรเพิ่มมากขึ้น ๑๒) จำนวนรายการวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อใหม่ (new media) ที่ใช้ภาษาต่างประเทศและภาษาเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๕.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก

๕.๑.๑ การขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่การยอมรับการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมและมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและยั่งยืนทั้งในและระหว่างประเทศ ให้มีความสำคัญกับการ

ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม เพื่อขับเคลื่อนสังคมไทยสู่กระบวนการพัฒนาแบบสังคมประชาธิปไตยและการปฏิบัติตามกติกามาตรฐานสากลในเรื่องสิทธิมนุษยชน พัฒนาการใช้ “ภาษาไทย” ให้กับคนทุกกลุ่มสังคมอย่างมีมาตรฐานและทั่วถึงเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการอยู่ร่วมกันและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเสริมสร้างโอกาส สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมให้กับคนทุกกลุ่มในสังคมไทยอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

๕.๑.๒ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนในชาติโดยใช้ภาษาแม่ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ “ภาษาแม่” เป็นฐานการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่มนโยบาย

๕.๒.๑ การส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติและปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้เป็นไปตามธรรมชาติการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ภายใต้นโยบายภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยและคนไทย รวมทั้งภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติในฐานะภาษาต่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษาไทยในฐานะภาษาประจำชาติ ปฏิรูปการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ยกกระดับคุณภาพครูผู้สอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านลักษณะภาษาไทย และส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ชาวต่างชาติ

๕.๒.๒ การรักษาและสืบทอดการใช้ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาแม่ ทั้งในชีวิตประจำวัน และในระบบการศึกษา ภายใต้นโยบายภาษาท้องถิ่น ทั้งภาษาตระกูลไทและภาษาตระกูลอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับการปกป้อง ฟื้นฟู และสงวนรักษาภาษาท้องถิ่นและภาษาในภาวะวิกฤตให้คงอยู่เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ และนำมาใช้ประโยชน์โดยใช้ภาษาท้องถิ่นในการศึกษาในระยะเริ่มต้นเพื่อให้สามารถเปลี่ยนสู่ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของภาษาท้องถิ่น และส่งเสริมการสื่อสารด้วยภาษาท้องถิ่นทั้งในชีวิตประจำวัน การบริการสาธารณะ และสื่อสารมวลชน รวมทั้งใช้ภาษาท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๒.๓ การพัฒนาทักษะและความสามารถทางด้านภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจครอบคลุม ๒ นโยบาย ได้แก่ นโยบายภาษาเศรษฐกิจและภาษาเพื่อนบ้านที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อยกระดับศักยภาพและคุณภาพของคนไทยและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดการเรียนการสอนและยกระดับความรู้และสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาจีนกลาง ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาอาหรับ และภาษาฮินดีเพื่อเพิ่มโอกาสในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งพัฒนาการเรียนการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน และเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนนโยบายภาษาสำหรับการแปล การล่ามและล่ามภาษามือให้

ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ ความสำคัญและบทบาทของการแปล การล่ามและล่ามภาษามือ พัฒนามาตรฐานวิชาชีพของนักแปลล่ามและล่ามภาษามือส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตและผู้ให้บริการการแปลและการทำงานล่าม ยกกระดับวิชาชีพและพัฒนาการบริการล่ามภาษามือ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการแปลและการทำงานล่ามทั้งในประเทศและต่างประเทศ

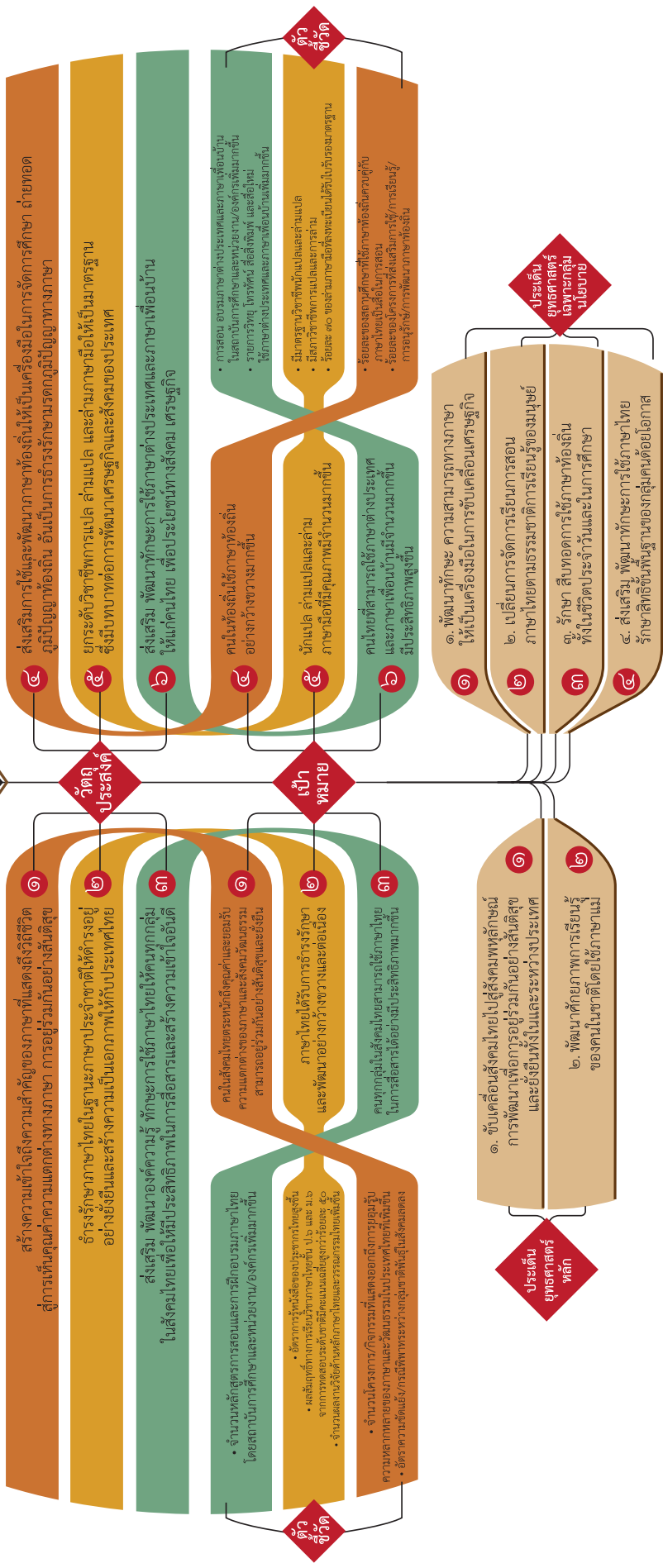
๕.๒.๔ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยและสื่อเพื่อการสื่อสาร การดำรงชีวิต และรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานให้กับกลุ่มคนด้อยโอกาส ครอบคลุม ๒ นโยบาย ได้แก่ นโยบายภาษาสำหรับผู้แสวงหางานทำในประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้แสวงหางานทำในประเทศไทยให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น สร้างปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการดำรงชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับแรงงานก่อนเข้ามาทำงานในประเทศไทย ส่วนนโยบายภาษาสำหรับคนพิการทางการเห็นและคนพิการทางการได้ยินให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนพิการทางการเห็นให้มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาคนพิการทางการได้ยินและผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะการใช้ภาษามือเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

เจตนารมณ์

ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้สังคมไทย ส่งเสริมการเรียนรู้การใช้ภาษาไทย และการใช้ภาษาแม่เป็นฐานในการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ
 ให้เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันเพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มมีศักยภาพและโอกาสในสังคมอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยมาไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปรองดอง และความสามัคคีของคนในชาติ

วิสัยทัศน์

รู้ใช้รู้รักภาษาไทย เปิดใจรับวิถีทางภาษา พัฒนาทักษะภาษา ระดับสากล สู่สังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

๖. การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบาย ภาษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน ซึ่งต้องอาศัยการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคสื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชนอย่างบูรณาการให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การเสริมสร้างให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความสามัคคีภายในชาติ การเห็นคุณค่าและการยอมรับความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และมีความเสมอภาคกันรวมทั้งการได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการดำเนินงานตามนโยบายนี้

๖.๑ การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ มีแนวทางสำคัญ ดังนี้

๖.๑.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

๖.๑.๒ การเสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติ

๖.๑.๓ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑.๔ การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม เพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดลำดับความสำคัญของภารกิจหน่วยงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนยุทธศาสตร์ฯ

๖.๑.๕ การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ

๖.๑.๖ การติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายภาษาแห่งชาติโดยให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลสำเร็จและผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และผลการพัฒนาในภาพรวม

๖.๒ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๒.๑ ภาครัฐการต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนาด้านภาษาในประเทศไทย ปรับทัศนคติ เปลี่ยนวิธีคิดและจัดการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาและการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความพร้อมและเอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

๖.๒.๒ ภาคชุมชน ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพร้อมรับการ

เปลี่ยนแปลง ตระหนักในบทบาทและความสำคัญของภาษาที่มีส่วนในการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศ

๖.๒.๓ ภาคธุรกิจเอกชนมีบทบาทในการเสริมสร้างสังคมที่ดี ยึดหลักบรรษัทภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคม ปรับแนวคิดภาคเอกชนให้สามารถทำงานร่วมกับชุมชนและสถาบันทางสังคมได้อย่างเป็นพันธมิตร และสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อทางสังคม

๖.๒.๔ ภาคสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นสื่อสาธารณะที่มุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก มีความเป็นกลาง นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและสะท้อนความต้องการของประชาชน

๖.๒.๕ องค์กรพัฒนาเอกชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมอย่างเข้มแข็ง.